

Rikslønnsnemndas

kjennelse av 18. januar 1962

i sak:

Skogbrukets Arbeidsgiverforening

mot

Landsorganisasjonen i Norge

og

Norsk Skog- og Landarbeiderforbund,

i samband med revisjonen i 1961 av overenskomsten for skogs- og fløtningsarbeide m.v.

Rikslønnsnemndas sammensetning:

Sorenskriver Kai Knudsen, formann

Direktør Reidar Danielsen

" Morten Tuveng

" Trygve Kleppe

Nestformann i L. O., P. Mentsen

Direktør Terje Braaten

Forbundsformann Klaus Kjelsrud.

De to siste er utpekt av partene i denne sak.

Partene møtte for lønnsnemnda, gjorde rede for saken og la fram sine påstandsskrifter den 15. januar 1962.

Etter å ha drøftet saken i flere møter, avsa lønnsnemnda den 18. januar 1962

K j e n n e l s e:

Ved lov av 15. desember 1961 om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten i skogbruket er det bestemt:

"Tvisten mellom Skogbrukets Arbeidsgiverforening på den ene side og Landsorganisasjonen i Norge og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund på den annen side i samband med revisjon 1961 av overenskomsten for skogs- og fløtningsarbeid m.v. skal avgjøres av Rikslønnsnemnda.

Det er forbudt å iverksette eller oppretholde arbeidsstans eller blokade til løsning av tvisten.

Reglene i lov av 19. desember 1952 om lønnsnemnd i arbeidstvister får tilsvarende anvendelse".

Kommunal- og Arbeidsdepartementet har i det foredrag som ligger til grunn for lovframlegget opplyst at Riksmeglingsmannen den 23. oktober satte fram forslag til ny overenskomst. Forslaget var anbefalt av partenes forhandlere, men ble ved avstemningen forkastet av begge parter. Av arbeidsgiverne med 786 mot 369 stemmer og av arbeiderne med 4.747 mot 3.434 stemmer.

Kommunalministeren henstilte til partene å la tvisten avgjøre ved frivillig lønnsnemnd. Arbeidsgiverne godtok dette. Norsk Skog- og Landarbeiderforbund sendte henstillingen til avstemning og den ble forkastet med 4.382 mot 2.002 stemmer.

Kommunalministeren hadde møte med partene 1. desember for om mulig å få dem til å forsøke nye forhandlinger, uten at det førte til noe resultat. Forbundet vedtok deretter å iverksette arbeidsstans fra arbeidstidens slutt lørdag 9. desember.

Departementet uttaler at hvis den varslede arbeidsstans blir satt i verk, vil det bety et avbrott i avvirkingen i skogbruket midt i hugst- og framdriftssesongen. Dette vil, om stansen får noen varighet, føre til svikt i tilgangen av tre-materialer til byggevirksomheten og i tilgangen på råstoff til treforedlingsindustrien, med det produksjonstap og tap i valuta-

inntekter det vil føre med seg for landet. En arbeidsstans i skogbruket vil få meget følelige virkninger for landets indre økonomi, særlig for skogsdistriktene. Kommunal- og Arbeidsdepartementet finner derfor at det er nødvendig å avverge arbeidsstans i den foreliggende tvist. Da det som foran nevnt ikke har lyktes å finne fram til en frivillig løsning, ser departementet seg nødt til å foreslå en særlov som hindrer arbeidsstans og som lar tvisten avgjøres ved lønnsnemnd.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbund har fremholdt at bakgrunnen for de krav det har reist ved denne tariffrevisjon er skogsarbeidernes dårlige inntekts- og arbeidsforhold helt siden mellomkrigsårene. Kløften mellom skogsarbeiderne og andre arbeidergruppers lønnsnivå var før krigen så stor at det senere ikke har lyktes å utjevne den.

I årene etter krigen med full sysselsetting og konkurranse om arbeidskraften, har dette ført med seg at yngre folk ikke har søkt til skogen. Mens gjennomsnittsalderen for skogsarbeiderne i landet var 40,4 år i 1950, var den steget til 44,8 år i 1957 og 46,8 år i 1960. Det er grunn til å tro at gjennomsnittsalderen snart vil være over 50 år.

Forholdene er funnet så alvorlige at skogbrukets egne organisasjoner har tatt dem opp til grundig undersøkelse. Det har i løpet av det siste året vært holdt møter rundt i distriktene, og det har særlig vært pekt på:

1. Skogsarbeidet er for dårlig betalt og gir ikke grunnlag for en årsinntekt som svarer til årsinntekten i andre yrker som det er naturlig å sammenligne med. Lønningene må derfor heves betydelig hvis skogbruket skal ha håp om å konkurrere om arbeidskraften.
2. Skogsarbeidet er fremdeles sterkt sesongpreget, og sysselsettingen har derfor i alt for stor grad tilfeldighetens preg over seg. Dette gjør at skogsarbeideren ikke i samme grad som i andre yrker kan føle seg trygg for sitt utkomme. Inntektene vil av samme grunn veksle til dels sterkt fra år til år. En bedre organisering av sysselsettingen er derfor en uomgjengelig nødvendighet hvis skogbruket skal kunne hevde seg som sikker arbeidsplass.

Forbundet har derfor ved denne tariffrevisjon lagt vekt på å få rettet opp den skjevhet som er oppstått mellom lønnsnivået i skogbruket og andre yrker. For å komme på høyde med lønnsnivået for industriarbeiderne, må skogbrukstariffen høynes ca. 35 %, og dette er det generelle krav forbundet har gått inn for.

I Riksmeglingsmannens forslag var det foreslått tillegg på ca. 18 % for hugst og kjøring, noe mer på enkelte andre satser, samt bedring av vanskelighetstillegg og et nytt utnistingstillegg m.v. Når forslaget ble forkastet, har det sin grunn i at skogsarbeiderne fant nivåhøyningen for liten.

Forbundet har lagt fram en del statistiske oppgaver som viser inntektsforholdene i enkelte områder i Trysil og Hurdal. Det vises forøvrig til det fremlagte påstandsskrift. Forbundets

p å s t a n d:

Riksmeglingsmannens forslag av 23. oktober 1961 gjøres gjeldende som overenskomst mellom Skogbrukets Arbeidsgiverforening og Norsk Skog- og Landarbeiderforbundet i tidsrommet 1. september 1961 til 31. august 1962 med følgende endringer:

I.

Lønnssatsen for hugst av barkedet tømmer forandres fra kr. 12,15 til kr. 13,20 pr. m³ + 85 øre pr. tre med kappetillegg 6 øre pr. stokk for alle stokker (Også for "einbit").

II.

Alle akkordsatser i Riksmeglingsmannens forslag forøvrig forhøyes med 7 %. Unntatt fra dette er prisbestemmelsene for kjøring med lastebil hvor satsene reguleres etter de til enhver tid oppsatte veiledende satser i avtale mellom Norges Lastebileierforbund og Norges Skogeierforbund m.fl. med tilpasninger som tidligere praktisert.

III.

Alle timelønnssatser for fløtning som i Riksmeglingsmannens forslag er ført opp med kr. 5,80 pr. time forhøyes til kr. 6,03. Andre timelønnssatser under fløtning forhøyes til-

svarende. Dette gjelder også timelønnssatsene i bilag til Riksmeglingsmannens forslag vedrørende Nedre Glomma.

IV.

Kjøring med traktor på timelønn som etter meglingsforslaget går ut, tas med i overenskomsten igjen med samme ordlyd som i tidligere avtale. Timesatsene gis tilsvarende forhøyelse som for tilfeldig dagarbeid i skogen.

Skogbrukets Arbeidsgiverforening

har gjort gjeldende at utgiftene i skogbruket er kommet så vidt høyt at Riksmeglingsmannens forslag av denne grunn må reduseres. Det pekes her spesielt på at mens tømmerprisen er prolongert fra i fjor vil R.M.'s forslag bety en økt driftsutgift på kr. 8,- å kr. 10,- pr. m³.

Videre fremholder arbeidsgiverforeningen at etter en innhentet statistikk fra en del medlemmer ligger en skogsarbeiders helårsfortjeneste ikke dårlig an i forhold til industrien. Ut fra disse betraktninger har arbeidsgiverne foreslått en reduksjon av ca. 5 % i de i Riksmeglingsmannens forslag oppførte lønnsatser

Det er videre foreslått endringer av en del særbestemmelser. Det vises i denne forbindelse til det fremlagte påstandsskrift.

Lønnsnemnda vil bemerke:

Overenskomsten mellom Skogbrukets Arbeidsgiverforening og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund omfatter alt arbeid i skogen Således hugst av tømmer, kubb og ved, fremdrift med hest, traktor, bil og fløtning, samt skur på sager i skogdistriktene, og stabling og lessing på sag- og stasjonstomter.

Overenskomsten gjelder direkte for foreningens ca. 1.250 medlemmer (hvorav 132 fløtningsvassdrag) og de arbeidere som er beskjeftiget hos dem, år om annet 15 å 17.000.

Overenskomsten har imidlertid virkning for langt flere arbeidsforhold enn hos medlemmene av Skogbrukets Arbeidsgiverforening. Den danner norm for Norsk Skog- og Landarbeiderforbunds overenskomster med Statens skoger og med uorganiserte skogeiere. Den vesentligste del av skogsdriften i landet betales etter denne overenskomst.

Skogsarbeidet har vært og vil også i tiden fremover være sesongpreget. En stor del av dem som arbeider i skogen har dette arbeide som biyrke, men tallet på dem som har helårsarbeid i skogbruket er stadig stigende. Det skjer her en rask utvikling som i seg selv betyr en bedring av inntektsforholdene for skogsarbeiderne. Men de ulike forhold gjør at endringene av lønns- og arbeidsvilkårene ikke får samme inntektsmessige virkning i de forskjellige skoger.

Det alt overveiende arbeid etter overenskomsten er hugst og kjøring.

Det samlede antall huggere har variert i årenes løp. I de siste 5 år har antallet pr. 15/2. vært mellom 20.000 og 24.500 huggere. Av kjørere har det vært beskjeftiget mellom 5.000 og 7.000.

Begge parter har for lønnsnemnda påstått endringer i Riksmeglingsmannens forslag av 23/10-1961 og har begrunnet den med de opplysninger som er fremkommet under og etter avstemningen

Lønnsnemnda peker på at meglingsforslaget vil bety en vesentlig bedring av inntektsforholdene for skogsarbeiderne. Det er uklart hvor stort lønnstillegget vil bli i gjennomsnitt, og partene har vurdert det noe forskjellig - mellom 22 og 28 %. De endringer som er foreslått er blant annet vurdert på bakgrunn av den omfattende tariffrevisjon i 1961, og de opplysninger som forelå om tømmerpris og driftsomkostninger i skogbruket. Forslaget kom istand etter inngående forhandlinger og det er gjort gjensidige innrømmelser som må sees i sammenheng. Det ble anbefalt av partenenes forhandlere. Lønnsnemnda mener at man under disse forhold må være varsom med å foreta endringer av meglingsforslaget.

Etter en samlet vurdering av det materiale og de opplysninger som foreligger, er lønnsnemnda kommet til det resultat at betalingen for hugst og kjøring bør settes noe høyere enn i meglingsforslaget, og at det bør foretas enkelte justeringer av de nye bestemmelser i forslaget om tillegg for vanskeligheter og utnisting:

Det resultat det har vært flertall for i lønnsnemnda framgår av slutningen.

Når det gjelder spørsmålet om tariffperiodens lengde, mener Rikslønnsnemndas flertall - samtlige unntatt Mentsen og Kjelsrud - at den bør være 2 år.

Flertallet viser til at tariffperioden vanligvis pleier å være 2 år innen de fleste overenskomstområder. I de tilfeller hvor man har valgt en kortere eller lengere tariffperiode, har det foreligget helt spesielle grunner. Ett-årig tariffperiode har man hovedsakelig gått inn for når en tariffavtale er blitt prolongert uten vesentlige endringer. Derimot har man nesten unntagelsesfritt tatt 2-årig tariffperiode når tariffavtalen har gjennomgått endringer av noen betydning, og endog lengere enn 2 år hvis endringene har vært av særlig inn-
gripende art. Flertallet henviser forsåvidt til det generelle tariffoppgjør i 1958, da LO og NAF ble enige om å forkorte den alminnelige arbeidstid fra 48 til 45 timer pr. uke, og å utrede spørsmålet om en tariffestet alderspensjon. Tariffperioden ble da fastsatt til 3 år.

Ved de omfattende tariffrevisjoner i 1961 ble man, såvidt flertallet kjenner til, i samtlige tilfeller enige om at tariffperioden skulle være 2 år. Flertallet mener at man ikke bør fravike denne linje i nærværende tilfelle. Det er så meget mindre grunn til å gjøre det som skogbrukstariffen ved denne revisjon er blitt revidert på en rekke punkter, likesom det også er gitt ganske betydelige lønnstillegg. Dette taler for at man ikke kan la tariffen gjelde bare til 1. september 1962. Flertallet er derfor blitt stående ved at tariffens utløpstid fastsettes til 1. september 1963.

Nemndens medlem Terje Braaten, med tilslutning av Trygve Kleppe, er i det vesentlige enig i den påstand som Skogbrukets Arbeidsgiverforening har fremlagt for lønnsnemnden.

Jeg begrunner dette med at driftsutgiftene i skog-

bruket, etter Riksmeglingsmannens forslag av 23. oktober 1961, vil bli for høye, slik at avsidesliggende skoger kan bli ulønnsomme å drive.

Jeg er derfor av den mening at satsene i Riksmeglingsmannens forslag burde vært noe redusert.

Videre mener jeg at den gamle overenskomsts bestemmelser om høydeklassen og om "avsidesliggende trakter", burde vært beholdt uforandret.

Etterbetalingen for hugst burde av praktiske grunner vært fastsatt til et bestemt prosenttillegg, f.eks. 20 %.

P. Mentsen bemerker: Jeg er uenig med flertallet i at tariffavtalen gjøres gjeldende for 2 år, selv om jeg er klar over den nokså sterke begrunnelse for dette. Jeg forstår det slik at det er et sterkt ønske fra forbundets og medlemmenes side at tariffperioden denne gang skulle være 1-årig. Etter min mening burde derfor forbundets påstand om at overenskomsten skulle gjøres gjeldende til 31. august 1962, blitt imøtekommet.

De endringer i Riksmeglingsmannens forslag som er foretatt av Nemnda vil så vidt jeg kan forstå, rydde bort en del av den misnøye som var til stede med Riksmeglingsmannens forslag. Tross dette finner jeg med tilslutning av forbundets representant i Nemnda, Klaus Kjelsrud, ikke å kunne slutte meg til flertallets avgjørelse.

S l u t n i n g:

Riksmeglingsmannens forslag av 23/10-1961 gjøres gjeldende som overenskomst mellom Skogbrukets Arbeidsgiverforening og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund med følgende endringer og tilføyelser:

B. Lønnsbestemmelser.

R.M.s 4 (Tariffen side 30) Pkt. A. a. Barket tømmer forandres til kr. 12,50 pr. m³ + kr. 0,80 pr. stk. tre. Dette tretillegg gjelder også når det hugges barket og ubarket tømmer av samme tre, og når det barkete tømmer hugges som kubb.

(Tariffen side 30) Pkt. d. Forskjellige tillegg.

Nytt punkt 1 forandres til: I tillegg til foranstående lønnssetser for hugst av barket og ubarket tømmer skal betales et kappetillegg på 6 øre pr. stokk, også for "einbit".

(Tariffen side 32) Under B. Sør- og Nord Trøndelag skal satsen kr. 12,15 forandres til kr. 12,50.

Den definisjon som er gitt for skogklasse 1 i Riksmeglingsmannens forslag går ut og erstattes med:

"Skog med middels form, middels grov kvist, middels tykk bark - og finere skog".

R.M.s 5 (Tariffen side 40) Pkt. F. a. og b. forandres satsene for lomp og fall til 29 øre og 14 øre.

(Tariffen side 40) Nytt punkt under "Sammenlunnet virke" forandres til: Kapping og opplegging i skogen av bartretømmer forandres til kr. 5,- pr. m³ løst mål og løvtretømmer til kr. 5,30 pr. m³ løst mål.

(Tariffen side 42) A. Vanskeligheter. Under a går de to første avsnitt ut, og erstattes med tariffens opprinnelige ordlyd, dog slik at høydeklasse 1,4 forandres til 1,2 for gran, og 1,2 beholdes for furu.

R.M.s 6 C. Utnistingstillegg.

Første avsnitt forandres til: arbeidere som under arbeide må bo utenfor hjemmet skal ha 5 % utnistingstillegg.

Videre som meglingsforslaget dog med følgende tilføyelse:
Det er forutsetningen for utbetaling av utnistingstillegget at vedkommende arbeider da virkelig bor utenfor hjemmet.

(Tariffen side 47) Kjøring med hest.

Satsen for på- og avlessing forandres til kr. 2,72 pr. m³
" " fremkjøring pr. m³ " 3,02 " "

R.M.s.11. (Tariffen side 67) Tomtearbeid, lessing, stabling m.v.
Siste setning gis følgende tilføyelse: med unntagelse for punkt b 1. Kapping, hvor de endelige tall skal være for bartretømmer kr. 4,00 pr. m³ løst mål, for løvtretømmer kr. 4,30 pr. m³ løst mål.

R.M. s.16. Under Stenberg og Bergsjø tas inn følgende bestemmelser.
"I de tilfeller mannskapet ikke kan få utført sitt arbeide på grunn av vind, flom eller andre årsaker skal de ha en godtgjørelse av kr. 30,- pr. dag i inntil 4 dager. Arbeidsgiveren kan sette mannskapet helt eller delvis til annet arbeide i denne tid med betaling etter vanlig timelønn".

Krøderen. (Tariffen side 95).

Teksten forandres overensstemmende med protokoll mellom hovedorganisasjonen av 17. mars 1961. De i denne protokoll oppførte akkordsatser tillagt det fra 2. mai i år gitte indekstillegg på 3,75 % prolongeres. (Men får 4 % tillegg fra 1. september 1962.)

Etterbetaling.

Arbeider som er utført etter 1/9-1961 etterbetales etter satsene i denne kjennelse.

Overenskomstene for Fetsund lenser og nedenfor (Glomma Fellesfløtningsforening) og Lågerøen Hengsle (Numedalslågens Fellesfløtningsforening) skal etter særskilt avtale løpe fra 1. april 1961.

O s l o, den 18. januar 1962.

Kai Knudsen. Reidar Danielsen. Morten Tuveng.
(s.) (s.) (s.)

Trygve Kleppe. Terje Braaten. P.Mentsen. Klaus Kjelsrud.
(s.) (s.) (s.) (s.)